

Asia: VN/23338/2020-YM-1; YM034:00/2018

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi arviointiperusteista sen määrittämiseksi milloin betonimurske lakkaa olemasta jätettä

Yleiset kommentit asetusluonnoksesta ja/tai muuta huomautettavaa

Tähän voitte kirjoittaa yleiset kommentinne asetusluonnoksesta ja /tai muuta huomautettavaa

Yleistä

- Asetusluonnos ja sen tavoitteet ovat kannatettavia. Kiertotalous- ja ilmastotavoitteiden kannalta on tärkeää, että uusiomateriaalien, kuten betonimurskeesta valmistettujen tuotteiden, hyödyntämismahdollisuuksia edistetään lainsäädännön tasolla.
- Asetusluonnoksen mukaisen betonimurskeen sijoittamisesta ei automaattisesti jää paikkatietoa, sillä asetusluonnoksessa betonimurskeen sijaintitietoa ei edellytetä toimitettavaksi rekistereihin tai vastaaviin. Tämä on ymmärrettävää, koska betonimurske ei ole enää jätettä. Sijaintitiedon puuttumisesta saattaa kuitenkin aiheutua myöhemmin haasteita rakenteen purun yhteydessä esimerkiksi silloin, jos materiaalia halutaan uudelleenkäyttää. Rakenteita omistavissa organisaatioissa tulisikin kiinnittää huomiota rakenteen aukikaivuun tms. liittyvien tietotarpeiden ratkaisemiseen, jotta tieto betonimurskeen "luonteesta" ja siihen liittyvistä asetukseen perustuvista käyttörajoituksista (esim. etäisyys pohjaveteen) eivät jää pimentoon. Jatkovalmistelussa asetuksen perustelumuistiota olisi hyvä täydentää siten, että siinä nostettaisiin esille betonimurskeen sijaintitiedon dokumentoinnin tarve ja rakenteen omistajan vastuu dokumentoinnissa.

Kommentit pykäliin

1 § Tarkoitus

-

2 § Soveltamisala

-

3 § Määritelmät

-

4 § Betonimursketta koskevat arviointiperusteet

-

5 § Laadunhallinta

-

6 § Vaatimustenmukaisuusilmoitus

Asetusluonnos 6 § Vaatimustenmukaisuusilmoitus

Vaatimustenmukaisuusilmoitusta koskevan 6 §:n mukaan "Vaatimustenmukaisuusilmoitus on annettava betonimurskeen vastaanottajalle jokaisen betonimurskelähetysten mukana. Vaatimustenmukaisuusilmoitus voi olla myös sähköisessä muodossa." Menettelyjen sähköistäminen on kannatettavaa. Asetuksen jatkovalmistelussa olisi kuitenkin hyvä pohtia ja varmistaa se, että vaatimuksenmukaisuusilmoituksen antaminen sähköisessä muodossa toimii käytännössä toimitusketjussa työmaalle saakka siten, että jokaisesta työmaalle saapuvasta murskelähetyksestä on helposti pääsy sähköisessä muodossa olevaan vaatimuksenmukaisuusilmoitukseen. Tarvittaessa sähköisen dokumentin tulisi olla myös helposti tulostettavissa työmaalla.

7 § Ilmoitusvelvollisuus

-

8 § Voimaantulo

-

Kommentit liitteisiin

Liite 1. Betonimurskeen jätteen luokittelun päättymistä koskevat arviointiperusteet

Asetusluonnoksen liite 1

Jakso D: Hyödyntämistoimen läpikäyneen betonimurskeen näytteenottoa, ympäristökelpoisuutta ja teknisiä ominaisuuksia sekä määritysmenetelmiä koskevat vaatimukset

- D jakson otsikon mukaan mainittu jakso koskee muun ohella hyödyntämistoimen läpikäyneen betonimurskeen teknisiä ominaisuuksia. D jaksossa käsitellään betonimurskeen haitta-aineiden ja epäpuhtauksien määrittelyä ja suurimpia sallittuja pitoisuuksia. Sen lisäksi, että epäpuhtauksien määrä on yksi ympäristökelpoisuuden kriteeri, se voitaneen nähdä myös yhtenä betonimurskeen

teknisenä ominaisuutena. Betonimurskeen käytölle on kuitenkin myös muita käyttötarkoituksellisia laatuvaatimuksia ja teknisiä ominaisuuksia koskevia vaatimuksia. Tämän vuoksi tulisi harkita, voisiko jakson D otsikosta poistaa viittauksen betonimurskeen teknisiin ominaisuuksiin tai muokata otsikkoa siten, että siitä käy ilmi se, ettei asetuksessa määritellä kaikkia käyttötarkoituksellisia laatuvaatimuksia/teknisiä vaatimuksia.

Vastaavat tarkennukset tulisi tehdä muistioon (ainakin sivut 1 (esityksen pääasiallinen sisältö), s. 10 (3.3 Keskeinen sisältö) ja s. 13 (1 §:ää koskevat perustelut).

- Muistion (s. 19) mukaan "... muilla aineilla tai kemikaaleilla pilaantuneen tai pilaantuneeksi epäillyn betonijätteen käyttäminen hyödyntämistoimen syöttöpanoksena olisi kiellettyä A jaksossa säädettyjen syöttöpanosta koskevien vaatimusten mukaisesti." Olisi perusteltua, että tämä seikka kävisi ilmi myös itse asetuksesta/sen liitteestä. Muistiosta ei käy ilmi, mitä muilla haitta-aineilla tarkoitetaan ja miten betonin vastaanoton yhteydessä varmistetaan se, ettei syöttöpanokseksi joudu muilla haitta-aineilla pilaantunutta betonia? Tarkoitetaanko muilla haitta-aineella pilaantuneella betonijätteellä betonijätettä, jossa ylipäätään on muita kuin taulukossa 2 mainittuja haitta-aineita vai arvioidaanko pilaantuneisuutta viitearvojen perusteella?

Liite 2. Laadunvarmistusjärjestelmän sisältövaatimukset

Asetusluonnoksen liite 2, Laadunvarmistusjärjestelmän sisältövaatimukset

- liitteessä 2 (s. 10) dokumenttien säilyttämistä koskeva 10 vuoden määräaika näyttäisi koskevan vain kohdassa 3 lueteltuja hyödyntämistoimesta saadun betonimurskeen laadunvarmistusta koskevia vaatimuksia, sillä säilyttämisaikaa koskeva määrittely, "Edellä mainitut laadunvarmistusta koskevat dokumentit on säilytettävä 10 vuotta dokumentin laatimisajankohdasta lukien", sijaitsee kohdan 3 perässä. Käsityksemme mukaan kymmenen vuoden säilytysajan tulisi koskea kaikkia liitteen 2 laadunvarmistuksen dokumentteja eli myös liitteen kohtia 1 ja 2 dokumenttien muodosta ja säilytystavasta riippumatta (paperi, sähköinen).
- Näytteenottajan pätevyyttä ja koulutusta koskevien vaatimusten määrittämistä olisi hyvä selventää. Laadunvarmistusjärjestelmän sisältövaatimuksia koskevan liitteen 2 kohdan 3 mukaan laadunvarmistusta koskevassa dokumentissa on oltava tiedot mm. näytteenottajasta ja tämän pätevyydestä. Asetusluonnoksessa/sen liitteissä ei kuitenkaan määritellä pätevyyskriteerejä. Asetusluonnoksen muistion (s. 23) mukaan "Keskeisiä valvonnan kohteita tulisi olla näytteenotto ja sen suorittaminen sekä henkilöstön vastuut ja pätevyys laadunvarmistusjärjestelmässä yksilöidyn mukaisesti." Muistion lausuman perusteella henkilöstön vastuut ja pätevyys määriteltäisiin laadunvarmistusjärjestelmässä. Muistiosta olisi hyvä selventää sitä, ovatko näytteenottoon liittyvät pätevyysvaatimukset valmistajan itsensä määriteltävissä vai määrittäytyvätkö ne esimerkiksi liitteen 1 jaksossa D viitatuun standardin SFS-EN 932-1 mukaisesti.

Liite 3. Vaatimustenmukaisuusilmoituksen sisältövaatimukset

Asetusluonnoksen liite 3, Vaatimustenmukaisuusilmoituksen sisältövaatimukset

- Asetusluonnoksen ja muistion perusteella jää epäselväksi, liittyykö betonimurskeen käyttöön pintavesien suojeluun liittyviä vaatimuksia/rajoitteita. Asetusluonnoksessa ei ole mainintaa pintavesistä. Myöskään muistiossa ei käsitellä pintavesien suojelua/siihen liittyvää riskinarviota. Muistiossa kuitenkin todetaan (s. 24), että tiedot (viittaa mm. tietoon murskeen läpi suotautuvan veden pH:sta) antamalla saatettaisiin tuotteen käyttäjän tietoon tuotteen ympäristöominaisuuksiin liittyviä oleellisia seikkoja ja varmistettaisiin pohjaveden ja pienten pintavesimuodostumien suojelun huomioiminen tuotetta käytettäessä.
- Liitteen 3 mukaan "käytettäessä betonimursketta vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella tai muuhun vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella, etäisyyden pohjaveden pintaan on oltava pysyvästi vähintään 2 metriä". Muistiossa olisi hyvä ottaa kantaa siihen, miten asetusluonnoksessa mainittu pohjaveden pintatieto voidaan luotettavasti selvittää.

Koskelainen Katja
Väylävirasto

Luntinen Marita
Väylävirasto